

MOZAIKA

Toulky časem a krajinou Kájovska

3/2019

Duch vody

ISSN 2571-3698

03

Novosedly v zimě 2018. Foto Marcela Paloudová

DUCH VODY – 3/2019

<i>Duch vody aneb voda v krajině / Jiří Dvořáček</i>	2
<i>Meandry Chvalšinského potoka - vzpomínka na pravěkou džungli / Jiří Dvořáček</i>	4
<i>Děšť / Magdaléna Radimská</i>	6
<i>Na cestě do mlýna / Rudolf Herbst</i>	8
<i>Fotokvíz - ryby našich vod / Alena Slámová</i>	12
<i>Jak se žilo v Novosedlech (vzpomínky paní Zdeňky Lízalové) / Iva Brčáková</i>	17
<i>Novosedly mého dětství očima Josefa Trhlína st. / Marcela Paloudová</i>	24
<i>Jak se z vody stane voda pitná / Leona Hradecká</i>	30
<i>Být malým rybářem na Olšině / Lenka Augustinová</i>	32
<i>Jak se žije vodníkům / Lenka Augustinová</i>	35
<i>Vzpomínky na stoletou vodu / Libuše Semecká</i>	36
<i>Novosedly / Rudolf Herbst</i>	40
<i>Povídání o adventu na Šumavě / Alena Slámová</i>	42
<i>Obsah historické schránky z makovice na kostelní věži v Kájově / Zdeňka Prokopová</i>	44

Authors © Lenka Augustinová - Ivana Brčáková - Jiří Dvořáček - Rudolf Herbst - Leona Hradecká - Marcela Paloudová - Zdeňka Prokopová - Magdaléna Radimská - Alena Slámová - Libuše Semecká, 2019

MOZAIKA, TOULKY ČASEM A KRAJINOU KÁJOVSKA, kulturně-společenská revue.

Periodický tisk územního samosprávného celku registrovaný u MK ČR pod č. E 23535, vychází 3x ročně. Vydavatel: Obec Kájov, Kájovská 100, 382 21 Kájov, IČO: 00245933. Přípravu obsahu koordinuje ediční komise rady obce ve složení: prof. PhDr. Jitka Radimská, Dr. (předsedkyně), Mgr. Iva Brčáková, Mgr. Marcela Paloudová. Kontakty: tel: +420 380 731 237, e-mail: mozaika@ou-kajov.cz, web: <http://www.kajov.eu> Zdarma pro občany Kájova. Uzávěrky jednotlivých čísel 31. leden, 31. květen a 30. září 2019. Tematické číslo Duch vody 3/2019 vyšlo dne 1. 12. 2019. ISSN 2571-3698

Cedule s mariánskými modlitbami, stav po restaurování, foto SOA Třeboň Štěpán Karásek 2018

Editorial

Milí přátelé Mozaiky,

právě jste otevřeli třetí číslo kulturně společenské revue nazvané Duch vody. Voda je jedním ze čtyř základních přírodních živlů, bez kterých by nebylo života. Má svoji magii, kterou někteří lidé cítí a ctí. Má úžasnou energii, kterou je schopná lidem předat, aby jim ulehčila život a pomohla přežít, ale i obrovskou ničivou sílu, kterou dá pocítit všem při velkých povodních. Zveme vás na toulky krajinou vodních toků, rybníků a tůní. Předkládáme několik článků o vodě: o nezkroceném potoku, o kapce vody, o mlýnech a turbínách, o rybách a malých rybářích, o čističce vod a vodě pitné, o vodě stoleté... Zkusme po přečtení těchto textů vnímat i tu nejmenší kapku vody jako nezkrocený element a kontakt nás lidí s vodou v jakékoli formě jako kontakt s duchem vody. Třeba uvidíme věci najednou jinak.

Vzpomínky pamětníků nás tentokrát zavedou do Novosedel, osady, která byla důležitou součástí politické obce Kladné. Svědčí o tom údaje o významných novosedelských osobnostech, jako byli starostové a rychtáři nebo německy píšící spisovatelka Maria Kurz. Paní Lízalová a pan Trhlín nám ve vzpomínkách přiblíží, jak se žilo v Novosedlech v době poválečné. Připomeneme si, jak lidé ovlivnili krajinu, ve které žili, a jak se jejich nový domov mění dnes zásluhou lidí, kteří zde žijí. Téma proměny krajiny ve vztahu k životu jejích obyvatel ve všech osadách Kájovska bude i nadále patřit k těm, kterým bychom se chtěli v Mozaice věnovat. Pomoci můžete i vy, naši čtenáři, pokud se zúčastníte soutěže Proměny Kájovska. Stačí zapůjčit dobové fotografie, které doprovodíte záběrem téhož místa nebo budovy v době pozdější nebo dnešní.

Poslední letošní Mozaika vychází v adventním čase. Proto je její historická část věnovaná připomenutí adventních zvyků na Šumavě a obsahu historické schránky z makovice na kostelní věži v Kájově. Z poselství z doby před třemi stoletími se dovídáme, jak se naši předci vyrovnávali s nepřízní osudu, jak mu dokázali čelit a jak důležitý pro ně byl duchovní rozměr života. Nahlédneme nejen do minulosti, např. prostřednictvím tzv. devocionálií, ale i do práce současných památkářů, kteří uvedené nálezy uvádějí do kontextu doby a jsou schopni zhodnotit jejich jedinečnost a pozoruhodnou cenu pro generace budoucí.

Přejeme klidný adventní čas všem lidem dobré vůle.

Vaše redakce

P.S.: Redakce Mozaiky se omlouvá všem čtenářům, kteří v tomto čísle nenašli společenskou rubriku věnovanou jubilantům a těm, kteří nás opustili. Důvodem je nutnost respektovat zákon o ochraně osobních údajů. Stejně tak respektujeme zákon o dodržování autorských práv a další platné předpisy. Děkujeme za pochopení.